

Papieren
noodzaak

José Vriens

PAPIEREN NOODZAAK

José Vriens

Papieren noodzaak

Westfriesland

www.kok.nl
www.josevriens.nl

NUR 344
ISBN 978 90 205 3040 7

Copyright © 2011 Uitgeverij Westfriesland, Utrecht
Omslagillustratie en -ontwerp: Bas Mazur

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOOFDSTUK 1

‘En een halfje bruin. Anders nog iets, meneer?’ vroeg Madelon met haar vriendelijke winkelstem, zoals Cathy het altijd noemde.

‘Nee, dat was het wel,’ knikte de man en hij pakte zijn portemonnee uit zijn binnenzak. ‘Mag ik pinnen?’

‘Natuurlijk, komt u maar hierheen,’ wees Madelon naar de kassa waarnaast het pinapparaatje stond. Ze werkte de betaling af en stopte het brood en de koeken die hij uit had gezocht netjes in een plastic tasje met het opdruk van de bakkerij. De bonnetjes gaf ze aan hem, waarbij hij even met zijn vingers langs haar hand streek. Ze moest zich bedwingen haar hand niet weg te trekken. ‘Alstublieft, fijne dag, meneer.’

‘Dank u, u ook. Tot morgen.’ Zijn blik bleef langer op haar rusten dan nodig was, waar Madelon een beetje kriegelig van werd. Wat moest die vent nou nog? De glimlach op haar gezicht begon al een beetje af te brokkelen. Als hij nu niet snel wegging, zou ze hem ronduit boos aankijken. Eindelijk draaide hij zich dan toch om en ging hij weg.

Cathy dook met een vuurrood hoofd van de ingehouden lach achter de toonbank weg. ‘Ik dacht dat ik erin bleef,’ gierde ze. ‘Wat mankeert jou?’ vroeg haar bazin verbaasd.

‘Die kerel, had je dat nu echt niet in de gaten? Hij stond haast te kwijlen, en jij maar uit de hoogte doen. Hoe krijg je het voor elkaar om zo rustig te blijven!’ hikte Cathy.

‘Ik deed toch niet uit de hoogte? Daar ben ik me niet van bewust.’

‘Echt wel, niet te zuinig ook.’

‘Nou ja, hij was me daar ook een partij vervelend; welke koeken ik lekker vind! Wat maakt dat nou uit? Hij moet ze toch opeten!’

‘Die vent heeft het behoorlijk te pakken van jou, heb je dat nu nog niet in de gaten? Waarom denk je dat hij anders zo vaak hier komt? Tot morgen,’ deed ze hem na en ze zakte door haar knieën van het lachen.

Een lachje kroop nu op het gezicht van Madelon. ‘Zou je denken?’

‘Ik weet het wel zeker,’ gierde Cathy weer. ‘Het begon vorige week vrijdag, toen kwam hij voor het eerst. Ik wed dat hij maandag ook geweest is en dinsdag stond hij zo zoekend rond te kijken. Ik begreep er al niets van, maar die zocht jou natuurlijk! En nu is me wel duidelijk waarom. Je hebt er een aanbieder bij, neem dat maar van mij aan.’

Madelon zweeg, een beetje overdonderd door de conclusie die Cathy trok. Zo bijzonder was ze toch niet? Ze zag zichzelf gereflecteerd in de vitrine waarin het gebak stond. Haar donkere krullen kroesden wild om haar hoofd, alleen de haarband hield de krullen uit haar gezicht en enigszins in bedwang. De hoge jukbeenderen gaven haar iets Slavisch, wat nog versterkt werd door de donkere ogen en de haast zwarte wenkbrauwen. Haar mond was te smal, vond ze zelf. Als ze kwaad was, werd die net een smalle rode streep. En haar neus was te groot. Nee, een echte schoonheid was ze niet. Haar wilde haardos, dat was het enige mooie aan haar, vond ze zelf. Ze kon zich dan ook niet voorstellen dat die man alleen voor haar naar de bakkerswinkel kwam. Hij moest toch eten? Nou dan, hij kwam gewoon voor zijn dagelijkse boodschappen, daar was niets vreemd aan.

‘Waarom probeer je het niet gewoon? Hij ziet er best leuk uit, goed figuur, en aan zijn kleren te zien zit hij ook goed in de slappe was,’ ging Cathy verder.

‘Doe even normaal,’ schoot Madelon uit. ‘Ik ken heel die kerel niet! Misschien is hij wel getrouwd.’

‘Nee, dat is hij niet; hij draagt geen trouwring. Die man is echt alleen en hij weet dat jij ook alleen bent,’ hield Cathy haar voor.

‘Daar geloof ik niks van en trouwens, hij is mijn type helemaal niet. Ik kijk wel lekker uit om met zo’n druif iets te beginnen, veel te zijg en te stil, daar zit toch geen pit in?’

‘Stille wateren hebben diepe gronden,’ zei Cathy op diepzinnige toon. ‘Hé, ik weet wat, er staat toch een waarzegster op de kermis. Ga daar een keer heen.’

‘Waarom zou ik?’

‘Wil je niet weten wie je toekomstige man wordt?’

‘Hè, stop nu maar, ik zit helemaal niet verlegen om een kerel.’

‘Zeg dat maar niet tegen die roddelantes die aan de overkant op de bankjes zitten.’

Op het plein waaromheen de winkels gesitueerd waren, stonden bankjes waarop overdag de ouderen en in de avonduren de jeugd neerstreek.

‘Onze hangoudjes. Wat wordt er dan over mij gezegd?’

‘Dat je nooit aan een man komt met je hooghartige gedrag. Je bent een goeie voor in de winkel, maar een slechte voor in bed,’ deed Cathy de stem van een oud vrouwtje na. Ze wees met een kromme vinger naar Madelon en trok er een rimpelig snuitje bij.

Madelon lag in een deuk om de voorstelling die ze weggaf.

‘Nou, dames, het is hier gezellig,’ bromde de zware stem van haar vader, die perfect paste bij zijn forse gestalte.

‘Volgens Cathy had ik sjans met een klant, pa,’ giechelde Madelon.

‘Dat verbaast me niets,’ gaf Jerom Haagveld zijn ongekleurde mening. ‘Jullie zijn de trekpleisters van dit winkelcentrum. Daardoor hebben wij toch mooi extra klandizie.’

‘Ja hoor, pa, gaat-ie lekker,’ grinnikte Madelon. ‘Heb je een beetje kunnen slapen?’ Haar vader haalde de vroege uurtjes waarop hij in de bakkerij begon om het brood voor die dag te maken, later op de dag altijd weer in.

‘Best hoor.’

‘Wat zie je er opgedoft uit.’ Madelon bekeek hem nu wat beter en snoof. ‘En je hebt aftershave op gedaan. Wat krijgen we nu, pa, ga je op vrijersvoeten?’

Jerom grijnsde breed en tikte veelbetekenend tegen zijn neus. ‘Voor jou een vraag, voor mij een weet.’ Zonder meer te vertellen pakte hij een bonbondoosje en vulde dat met zorgvuldig uitgekozen bonbons uit de vitrine. ‘Ik ben vanavond niet thuis voor het eten.’ Met een zwierige zwaai van zijn hand liep hij door de winkel naar buiten.

‘Wat heeft die?’ vroeg Madelon verbaasd.

‘Jerom gaat op vrijersvoeten,’ antwoordde Cathy. Ze lachte zacht. ‘Wie had dat nou nog achter hem gezocht.’

‘Wat een onzin! Pa gaat helemaal niet vrijen. Ik zou niet weten met wie.’

‘Ik zag laatst mevrouw Awater met je vader in de stad lopen. Dat is toch een oude vriendin van je moeder?’

‘Leida Awater,’ knikte Madelon nadenkend. ‘Ik wist niet eens dat ze nog contact met elkaar hadden. Het is eeuwen geleden dat ik haar voor het laatst heb gezien.’

‘Zij is toch ook alleen?’

‘Haar man is een halfjaar na mijn moeder overleden.’ Ze keek Cathy nu met een ernstige blik aan. ‘Heb je ze echt samen gezien? Ik kan me niet voorstellen dat pa ooit nog een andere vrouw wil. Nee, je hebt het vast verkeerd gezien. Ze kwamen elkaar natuurlijk gewoon tegen. Pa was er kapot van toen mama doodging; hij zou nooit een andere vrouw willen, dat weet ik zeker. Hij is er nog lang niet overheen dat mama zo plotseling stierf. Het is pas twee jaar geleden!’

‘Weten en weten zijn twee verschillende dingen,’ zei Cathy weer op die alwetende toon.

Madelon schudde geïrriteerd haar hoofd. Die Cathy ook altijd met haar rare spreekwoorden en uitdrukkingen. ‘Ik ga de administratie bijwerken, roep me maar als het drukker wordt.’ Peinzend liep ze naar de trap die leidde naar de bovenwoning die bij de bakkerij hoorde. Ze ging naar de keuken; deze was drie jaar geleden helemaal vernieuwd en van alle gemakken voorzien. Ze schonk voor zichzelf een groot glas vol met vruchtensap en liep via de grote woonkamer naar het kantoortje. De ruimte die ze kantoor noemden, was in een kleine nis van de woonkamer gemaakt en werd door een hoge kastenwand afgescheiden van de rest van de kamer. Een raam dat uitkeek op het plein zorgde voor het nodige daglicht. Hier stond haar computer en in de kast aan de wand bevond zich de administratie van de bakkerij die ze samen met haar vader runde.

Haar hakken maakten een zacht klikkend geluid op de laminaatvloer, eveneens drie jaar geleden in de hele woning gelegd. De woonkamer was sfeervol ingericht met lichteiken meubels en besloeg de hele voorkant van het huis, met grote ramen die uitkeken op het winkelplein. Jammer dat haar moeder, die deze verbouwing al zo lang gewild had, er maar zo kort van had mogen genieten.

Ze ging in de grote bureaustoel zitten en staarde naar de mensen die buiten op het plein liepen, zonder ze echt te zien. Haar moeder was in de bloei van haar leven geweest, vierenvijftig jaar pas. Milly Haagveld was nooit ziek, altijd druk met de zaak en met haar hobby: bloemsierkunst. Niemand had het aan zien komen; niemand had het kunnen voorspellen volgens de dokters die het wel konden weten: een bloedpropje was doorgeschooten naar de hersenen. Was er iemand bij haar geweest op dat moment, dan was er nog een kleine kans geweest dat ze het herseninfarct had overleefd. Haar moeder was op het fatale moment echter alleen in huis geweest, niemand om haar te helpen, en waarschijnlijk was het zo snel gegaan dat ze geen kans had gezien om hulp in te roepen.

Het was op een zondag gebeurd.

Madelon herinnerde zich die dag nog al te goed. Het was een stralende lentedag geweest, 18 mei. Pa was die ochtend, zoals hij altijd deed, vanuit de kerk naar het verzorgingstehuis gegaan waar zijn moeder sinds enige jaren woonde. Oma was dementerend en niet meer in staat om voor zichzelf te zorgen. Mama was na de kerk naar huis gegaan, twee mensen op bezoek was te druk voor oma. Ze wilde bovendien nog een bloemstukje afmaken.

Madelon had afgesproken met een paar vriendinnen. Ze zouden naar een opname van *Tussen kunst en kitsch* gaan die dit keer bij hen in de buurt opgenomen werd. Marcella had voor de gelegenheid een oud schilderij, dat ze op de zolder van haar oma had gevonden, meegenomen.

‘Denk je echt dat het oude schilderij van je oma geld waard is?’ wilde Nora weten. Ze bekeek het landschap – door de jaren waren de kleuren dof geworden – met een sceptische glimlach.

‘Waarom niet? Je ziet toch vaak genoeg in de uitzending van die rare vondsten die opeens duizenden euro’s waard blijken te zijn?’ antwoordde Marcella.

‘Maakt toch niet uit,’ vond Madelon, ‘waarschijnlijk is dat schilderijtje door een oude kennis van je oma geschilderd. Ik vind het gewoon leuk om een keer bij zo’n opname aanwezig te zijn. Hoe vaak gebeurt het nog dat ze hier in de buurt zitten?’

Marcella parkeerde haar wagentje op het weiland dat voor de gelegenheid omgetoverd was tot parkeerterrein. Lopend gingen ze verder naar het kasteeltje waar ze normaal niet eens binnen de poorten mochten komen. Dat alleen al was een reden om te gaan.

Madelon popelde om hier eens een keer binnen te kijken. De familie die het nog altijd bewoonde stelde het slechts sporadisch open voor publiek. Vandaag was zo'n gelegenheid. En een keer Nelleke van der Krogt in levenden lijve zien was toch ook best spannend.

Meerdere mensen waren op hetzelfde idee gekomen. Het was dan ook druk, warm en gezellig, vooral omdat iedereen er met een gespannen verwachting heen ging. Op tv zag je toch ook altijd die bijzondere vondsten, dat kon iedereen zomaar gebeuren. Een apart beeldje, gevonden op een rommelmarkt, dat duizenden euro's waard bleek te zijn. Smoezelige schildertjes van die vreemde tante, die bij nader onderzoek door een beroemde meester waren gemaakt.

'Ik zie Nelleke,' wees Madelon.

'Hè, dat valt dan weer tegen; ze is kleiner dan op tv, en... Het is een normaal mens,' stak Nora er de draak mee.

'Wat had je dan verwacht? Maar die taxateur daar bij de schilderijen ziet er niet verkeerd uit. Ik heb hem nog nooit gezien op tv,' wees Marcella.

Madelon stak haar nek uit om de man te kunnen zien die haar vriendin bedoelde. Op dat moment voelde ze iets trillen in haar jaszak. Het was haar telefoon. Ze diepte hem op uit haar jas.

'Kan Frans je nu al niet missen?' vroeg Nora, doelend op de vriend van Madelon.

'Het is mijn moeder denk ik,' herkende ze op het schermpje het nummer van thuis. 'Hoi, mam, wat is er?' Het was echter niet haar moeder aan de andere kant van de lijn, maar pa. Een unicum. Haar vader belde haast nooit naar haar gsm. Ze luisterde naar het relaas van haar vader. Hij praatte onsamenvangend, het klonk ook bij vlagen onduidelijk, alsof hij zijn hand steeds voor het microfoontje van het toestel hield. 'Oké, ik kom eraan.' Ze verbrak de verbinding.

‘Wat is er?’ wilde Nora weten bij het zien van de bezorgde blik op het gezicht van Madelon.

‘Ik weet het niet precies. Er is iets met mama. Ik moet meteen naar huis komen.’ Haar hartslag klopte luid in haar oren, ze kreeg het warm en benauwd en opeens waren die mensen hier in de fraaie hal van het kasteeltje niet gezellig meer, maar drukkend en vijandig. Ze keek zoekend om zich heen naar de deur waardoor ze gekomen waren. Een grote stoet met mensen blokkeerde deze. Ze moest weg! Er is iets niet goed met mama, was het enige waar ze aan denken kon.

Nora nam haar bij de arm en sleurde haar haast naar een andere deur. ‘We zoeken zelf wel een uitgang, terug lukt nooit meer met al die mensen.’

Ook Marcella volgde hen, het zorgvuldig ingepakte schilderij nog altijd onder haar arm geklemd. De bewaking hield hen in eerste instantie tegen, maar toen Madelon de situatie uitlegde, brachten ze hen via een andere uitgang naar het parkeerterrein toe.

‘Sorry, Marcella, nu weet je nog niet hoeveel je schilderij waard is,’ zei Madelon op het moment dat ze het parkeerterrein weer af reden.

‘Maakt niet uit. Het zal vast niet meer dan drie tientjes zijn. Jouw moeder is belangrijker.’ Ze reed harder dan de toegestane snelheid, maar bracht hen zonder ongelukken terug naar de stad.

Madelon voelde in toenemende mate de onrust bezit van haar nemen en wilde dat het nog sneller kon. Er moest iets gebeurd zijn, iets ergs, anders zou pa niet naar haar bellen.

Een halfuur later, wat in haar beleving vele malen langer had geduurd, stopte het wagentje bij de achteringang van de bakkerij.

‘Zullen we meegaan?’ vroeg Nora.

‘Nee, doe maar niet. Bedankt dat je me terug hebt willen brengen. Ik bel jullie straks nog wel. Doei.’ Madelon haastte zich langs de achterdeur naar binnen en vloog met een angstig voor gevoel en met twee treden tegelijk de trappen op.

‘Pa! Waar ben je?’ riep ze nog voordat ze boven was. Er kwam geen antwoord. Op de drempel van de woonkamer bleef ze

staan. Haar moeder lag op de bank, pa zat ernaast en hield haar hand vast. Zijn schouders schokten. De huisarts zat aan de tafel en stond op toen hij haar zag. Zijn gezicht ernstig en meelevend. Hij vertelde in korte bewoordingen het vreselijke nieuws.

Haar vader leek in niets meer op de sterke, daadkrachtige man die hij altijd geweest was. Hij hilde en snotterde en wilde zijn lieve vrouw niet alleen laten. De dokter moest hem een kalmeringstabletje geven om hem weer wat rustiger te krijgen.

Die zondag was het begin van een tijd geweest die ze het liefst had willen overslaan, de tijd terugdraaien kon helaas niet. Zij moest nu de sterkste zijn van hen beiden. Pa had geen idee wat hij moest doen. Hier hadden hij en zijn vrouw nooit over gesproken. Waarom zouden ze ook? Ze waren geen van beiden ook maar een dag in hun leven ziek geweest. Madelon had de begrafenis geregeld, had de familie gewaarschuwd, haar vader gesteund, ondanks haar eigen grote verlies. Zijn verdriet was zo groot dat de dokter vreesde dat hij eraan onderdoor zou gaan. Zover was het gelukkig niet gekomen.

Jerom Haagveld was langzaam weer opgekrabbeld. Hij moest wel, de zaak moest blijven draaien. Seb, de bakkersknecht, had dubbel zo hard gewerkt om alles gewoon door te kunnen laten draaien. Ook zij had geholpen in de bakkerij en de winkel. Haar baan bij een administratiekantoor had ze acuut opgezegd. Iemand moest in de winkel de taken van haar moeder overnemen. Frans, haar vriend, had haar voor gek verklaard en niet begrepen waarom ze halsoverkop haar baan opgaf om verkoopster te worden, zoals hij het minachtend voor haar voeten wierp, terwijl ze nooit had laten blijken iets om de bakkerij te geven. Dat betekende tevens het einde van hun relatie. Veel spijt had ze daar niet van. Middenstanders waren toch van een ander slag dan waar Frans zich bij thuisvoelde, had hij haar die laatste keer dat ze elkaar zagen nog toegebeten.

Madelon liet haar vingers voorzichtig over het droogboeket gaan dat haar moeder nog had gemaakt en glimlachte stil voor zich uit. Haar moeder was de spil van de bakkerij

geweest, de drijvende kracht. Pa was een voortreffelijke bakker, een vakman; maar mama bezat de kwaliteiten om een succes van de winkel te maken. Hoewel het hun droom was en ze het altijd gehoopt hadden, waren er nooit verwijten gemaakt of woorden gevallen toen Madelon kenbaar maakte dat ze een andere richting koos dan die van de bakkerij. Als enig kind – een tweede was er tot verdriet van haar ouders nooit gekomen – zou het vanzelfsprekend zijn geweest dat ze de zaak overnam. Het bakkersvak kon haar in die tijd echter niet bekoren, zij voelde meer voor cijfers.

Het leven van pa en dat van haarzelf had een grote ommekeer gemaakt in de afgelopen twee jaar. Toch had ze er nog altijd geen spijt van dat ze van de ene op de andere dag haar baan had opgegeven en in de zaak was gaan werken. Ze miste haar moeder nog iedere dag, wilde nog zoveel aan haar vragen. Soms had ze er spijt van dat ze niet eerder in de winkel was gaan werken, dan had ze haar moeder langer van dichtbij meegemaakt. Ze schudde haar hoofd om de nare herinneringen van zich af te kunnen zetten. Het had geen zin zichzelf daar verwijten over te maken. Het was nu eenmaal zo.

En nu zou pa een ander hebben? Nee, dat geloofde ze echt niet. Ook haar vader kon zijn geliefde Milly toch niet zomaar vergeten? Vierendertig jaar waren ze getrouwd geweest. De bakkerij had hij samen met zijn geliefde vrouw opgezet, gemaakt tot wat het nu was.

Ze nam een grote slok van haar sap en pakte de map waar de laatste rekeningen van de leveranciers in zaten. Er moesten rekeningen betaald worden, nieuwe bestellingen geplaatst worden.

Opeens voelde ze zich doodmoe. Kon ze er maar even uit stappen, even niets meer. Het was nu half mei, nog een paar maanden en dan begonnen de schoolvakanties. De bakkerij zou in de laatste week van juli en de eerste week van augustus gesloten zijn. Ze snakte naar vakantie. Misschien dat ze nog een paar dagen aan zee kon boeken als de winkel en de bakkerij waren schoongemaakt.

HOOFDSTUK 2

‘Je herinnert je Leida Awater misschien nog wel,’ begon Jerom die zaterdag bij de avondmaaltijd.

Haar vork bleef een kort moment boven haar bord hangen voordat die zijn weg vervolgde naar haar mond. Ze nam de tijd om de hap te kauwen en door te slikken. ‘Een oude vriendin van mama,’ knikte Madelon.

‘Leida is een halfjaar na het overlijden van je moeder zelf weduwe geworden.’

‘Dat weet ik. Pa, waar wil je heen?’ Madelon keek haar vader afwachtend aan.

‘Een tijdje geleden kwamen wij elkaar weer tegen in de stad. We raakten aan de praat en van het een kwam het ander.’

‘Jij gaat haast nooit naar de stad. Wanneer was dat?’

‘Eh, een maand of vier geleden, denk ik.’

‘Is het niet vreemd dat ze zo snel na het overlijden van haar man alweer op stap gaat met een ander?’ viel Madelon hem aan.

‘Nou ja, op stap gaan is een groot woord. We raakten aan de praat en hebben koffie gedronken. En sindsdien zien we elkaar regelmatig, net als gisteren.’

‘Niet hier.’

‘Nee, niet hier,’ gaf hij toe.

‘Waarom niet? Je gaat blijkbaar al vier maanden met haar om en nu pas kom je ermee naar buiten toe. Of ben ik soms weer de laatste die ervan hoort?’ Ze vouwde haar armen over elkaar en keek haar vader strak aan, voelde zich de ouder die het kind confronteerde met een fout die hij begaan had. Haar vader, tweeënzestig jaar oud, die een nieuwe liefde had?

Jerom leek het ook zo te voelen. ‘Jongedame, ik ben aan jou geen rekenschap verschuldigd. Leida en ik mogen elkaar best ontmoeten; we mogen best samen leuke dingen doen zonder dat ik daarvoor aan jou toestemming hoef te vragen.’

Nu was het Madelon die gepikeerd wegkeek. Ze richtte haar aandacht weer op het eten, prikte er wat in en schoof het op haar bord heen en weer.

‘Vanavond komt ze hierheen,’ ging Jerom verder.

‘Hier? Waarom dat?’

‘Omdat we, zoals jij zelf zegt, nog nooit hier zijn geweest. We hoeven niet geheimzinnig te doen. Leida’s man is ruim anderhalf jaar dood. Ook daarvoor hoeft ze zich niet als een kluisnaar te gedragen.’

‘Dat doet ze toch ook niet! Ze heeft amper een jaar de tijd genomen om te rouwen,’ beet Madelon haar vader toe. ‘En mama is net twee jaar dood!’

Jerom zuchtte diep. ‘Je moeder is inderdaad al twee jaar dood. Ik houd nog altijd heel veel van haar, Madelon, dat zal nooit overgaan.’

‘Wat moet je dan met die Leida?’

‘Je moeder zou niet willen dat ik de rest van mijn leven alleen blijf. Ik ben veel te jong om alleen te blijven.’

‘Pa! Je bent tweeënzestig! Dan begin je toch niet nog een keer opnieuw. Dat wil je toch vertellen met dit alles, hè? Dat jullie meer voor elkaar voelen dan vriendschap alleen,’ deed ze het met een sneer af.

Jerom keek haar met een gekwetste blik aan. ‘Zo is het inderdaad, maar ik wil niet dat jij daar zo min over doet. We doen niets verkeerd, Madelon. We zijn beide alleenstaand, wat is er dan mis mee om samen verder te gaan als het klikt? En dat doet het. Ik hoop dat jij je een beetje kunt geven en dat je je gedraagt tegenover haar.’ Hij schoof zijn bord weg en stond op. Even later hoorde ze de deur van de badkamer dichtgaan. Madelon had opeens ook geen honger meer en begon met trage bewegingen de tafel af te ruimen. Zijn vriendin kwam dus vanavond hierheen. Hier, in het huis waar haar moeder zoveel jaren gelukkig was geweest met haar man. Hoe kon hij haar hierheen laten komen? In het huis van haar moeder nog wel. Hoe kon hij dat doen?

Leida was vaker hier geweest, dat was het niet, maar toen was het in de hoedanigheid van vriendin van haar moeder, niet als vriendin van haar vader. Leida had zelf ook kinderen, wist ze. Die waren van Madelons eigen leeftijd. Ze had hen bij de begrafenis van Leida’s man ontmoet. Pa had daar niet alleen heen gewild, dus waren ze samen gegaan. Er waren zelfs

kleinkinderen bij geweest, baby's en een peuter. Gatver, dan kreeg ze nog een stiefbroer en -zus, en het aangetrouwde spul erbij, en stiefneefjes en -nichtjes, bedacht ze opeens. Net of ze daarop zat te wachten. Kinderen die zich overal mee zouden bemoeien. Het was tenslotte hun moeder om wie het ging. Had pa daar ook aan gedacht? Vast niet.

Die Leida meende natuurlijk dat pa een goede vangst was, dacht Madelon schamper. Een man met een eigen zaak, daar moest wel geld in zitten. En ook daar zouden die kinderen van haar een vinger tussen krijgen. Als ze trouwden... O nee, dat nooit! Daar zou ze zich met hand en tand tegen verzetten. Pa mocht dan een vriendin hebben, maar getrouwd werd er niet. Niet dat ze zelf zo hechtte aan geld, maar de bakkerij hadden háár ouders opgezet, daar stonden Leida en haar gezin buiten. Daar hadden ze af te blijven!

Met meer lawaai dan nodig was vulde ze de vaatwasser en ruimde ze de keuken verder op. Leida zou straks hier rondlopen, alles keuren en kijken hoe zij het huishouden bestierde. Ze zag zich hier vast al wonen. Dat zou pa toch niet doen? Niet hier, waar ze samen hadden gewoond. Niet in de fraai opgeknapte bovenwoning met de spulletjes van mama die ze zo zorgvuldig had uitgezocht.

Dan zou zij weggaan. Samen met haar vader en zijn vriendin onder één dak kon ze niet aan. Waar moest ze dan heen? Hier wilde ze voor geen goud blijven wonen als Leida bij pa introk. Stel je voor: ze moest er niet aan denken iedere ochtend haar vader te moeten zien met zijn vriendin. Mama zou het vreselijk vinden, dat wist ze zeker.

Een traan biggelde over haar wang. Waarom had haar moeder zo jong al moeten overlijden? Als er iemand thuis was geweest die bewuste dag, hadden ze haar misschien kunnen redden. De arts beweerde wel van niet, maar dat zei hij vast om hun geen schuldgevoelens te geven. Als mama nog zou leven, hadden die vreselijke kinderen van Leida Awater hier niets te zoeken. Ze wilde dat mens niet hier. Ze moest zich gedragen van haar vader als zijn vriendin kwam, en dat zou ze doen; hij had niet gezegd dat ze er een hele avond bij moest blijven zitten. Waar moest ze met die Leida over praten? Over

de kleinkinderen, de kinderen? Echt niet! Ze zou voor koffie zorgen en lang genoeg blijven om beleefd te zijn, maar daarna ging ze weg. Marcella was vast thuis; zij zou haar begrijpen. En vannacht, dan sliep ze wel bij Marcella. Stel je voor dat pa en Leida... Ze rilde en wilde er niet eens aan denken. Zelfs van de gedachte alleen werd ze misselijk. Ze veegde haar wangen droog en rechte haar schouders, pa ging zijn gang maar met zijn vriendin. Ze kon het hem niet verbieden, dat niet, maar ze zou duidelijk laten merken dat ze het er niet mee eens was.

Jerom had niet verwacht dat zijn dochter zou staan juichen van geluk dat hij opnieuw een vrouw had leren kennen met wie hij verder wilde gaan. Hij besepte best dat Madelon moest wennen aan dat idee, daar had Leida hem ook voor gewaar-schuwde. Ook haar kinderen hadden in eerste instantie afwijzend gereageerd op haar mededeling dat ze iemand had leren kennen. De kinderen van Leida, haar dochter Joyce en zoon Nick, hadden elkaar en waren bovendien allebei getrouwd. Leida was zelfs al oma. Een stel leuke kleintjes was dat, dacht hij met een glimlach. Leida's kinderen hingen daarom ook niet zo aan hun moeder zoals Madelon aan hem hing, meende hij. Zij had niemand anders dan hem, dat besepte hij heus wel. Maar daarom hoefde hij toch niet de rest van zijn leven alleen te blijven? Hij hoefde toch niet nog dertig jaar te blijven treuren om Milly? Natuurlijk had hij heel veel van zijn vrouw gehouden, en nog. Het had hem onnoemelijk veel verdriet gedaan haar te moeten verliezen, misschien wel meer dan Madelon besepte. Maar vroeg of laat zou Madelon zelf ook weer iemand tegenkomen van wie ze ging houden, en dan had ze haar vader niet meer zo nodig. Wachten tot het zover was wilde hij niet. Hij leefde nu en wilde genieten van het leven, nu hij nog gezond was. Het kon immers ieder moment afgelopen zijn, dat wist hij als geen ander. Wie had kunnen voor-spellen dat Milly niet ouder dan vierenvijftig zou worden door een herseninfarct? Niemand toch? Madelon zou zich erbij neer moeten leggen. Ze was jong en moest haar eigen leven leiden, niet dat van hem.

Om acht uur ging de deurbel.

‘Daar zal Leida zijn. Zet jij de koffie aan, ik doe wel open.’ Jerom haastte zich naar beneden, een wolk van aftershave achterlatend.

Madelon stond op en ging naar de keuken. Ze had niets meer tegen haar vader gezegd over het aanstaande bezoek; ze was lange tijd in haar slaapkamer gebleven, had een tas ingepakt met wat spullen en ze had ook al naar Marcella gebeld dat ze langs zou komen. Geen enkel probleem, dan gingen ze vanavond samen naar een film, had Marcella direct voorgesteld. De slaapbank was vrij, dus dat probleem was ook opgelost. Er klonk gestommel op de trap en de deur ging weer open. Ze herkende de kleine, tengere vrouw direct, die met uitgestoken hand naar haar toe kwam.

‘Madelon, wat leuk jou weer eens te zien.’ Er belandden drie kussen op haar wangen. ‘Hoe gaat het met je?’

‘Hallo, mevrouw Awater. Met mij gaat het goed, en met u?’ vroeg ze beleefd.

‘Heel erg goed. Ik heb vandaag op de kleintjes van Nick en Nadia gepast. Ze gingen een dagje naar Amsterdam. Twee boefjes, hoor; Jurien is net twee jaar geworden en Joep is negen maanden. Het zijn echt heerlijke kinderen,’ vertelde Leida vrolijk. ‘Je blijft zelf ook jong met dat kleine spul om je heen.’

Jerom straalde en nam haar mee naar de woonkamer. Hun stemmen klonken zachter nu, Leida raakte niet uitgepraat over de kleinkinderen.

‘Leuk hoor, wrijf het er nog maar eens in dat ik geen man heb en dus ook geen kinderen,’ mompelde Madelon zacht voor zich uit. Pa was in ieder geval overduidelijk verliefd op die vrouw. Dat ze dat niet eerder had gezien. Nu ze erover nadacht, had ze kunnen weten dat er iets aan de hand was; pa ging inderdaad vaker dan voorheen weg als hij ’s middags na het eten uit bed kwam. Zelfs de kapper had opeens een goede klant aan hem en hij had zowaar nieuwe kleren gekocht. Voor het eerst in vierendertig jaar had hij dat helemaal alleen gedaan, vroeger bracht mama altijd kleren voor hem mee. Zelf had ze het geweten aan het gesleten verdriet, dat hij ero-

verheen begon te raken en inzag dat hij verder moest gaan met zijn leven, er nog iets van moest maken. Stiekem was ze daar blij om geweest, maar nu bleek al die opdofferij voor een andere vrouw te zijn!

Ze schonk de koffie over in een thermoskan, zette kopjes op een blad en verdeelde het gebak over de bordjes. Ze haalde diep adem om weer wat rustiger te worden, rechte haar schouders en liep met flinke tegenzin naar de woonkamer. Pa en Leida zaten ieder in een losse fauteuil, niet klef naast elkaar zoals ze eigenlijk verwacht had. Leida sprong ook niet op om de kopjes van haar over te nemen. Mooi, dat behoorden gasten ook niet te doen.

‘Dat ziet er heerlijk uit,’ wees Leida naar het gebak.

‘Zelfgemaakt,’ glunderde Jerom.

Leida schonk hem een lieve glimlach.

Een poosje aten ze zwijgend van het gebak. Ze schonk nog een keer koffie in. De stilte kwam drukkend op Madelon over, al kon ze zo snel geen onderwerp bedenken waarover ze zou moeten praten met Leida. De kleinkinderen dan maar.

‘Past u vaak op de kleinkinderen?’

‘Nee hoor, ze gaan naar een kinderdagverblijf, net als de andere kleinkinderen. Ik wil best tussentijds oppassen als het opeens nodig is, maar ik wil me niet vastleggen. Dat hebben Samuel en ik destijds ook zo afgesproken met Joyce, onze oudste dochter. Hoewel Samuel toen ook al niet meer werkte. Maar wat je voor het ene kind doet, moet je ook voor het andere kind doen, was onze redenatie. Daar heb ik nog steeds geen spijt van. Ik werk daarbij zelf nog altijd twee dagen per week, dat zou ik er niet voor op willen geven.’

Daar keek Madelon van op. Ze had verwacht dat de vrouw hele dagen omringd zou zijn door kleinkinderen en dat dat haar lust en haar leven was. ‘Waar werkt u dan?’

‘Bij notaris Wittebols, ik ben secretaresse daar. Daar werk ik al zesentwintig jaar, vanaf het moment dat Nick naar school ging. Nick is dertig. Net als jij, toch?’

Madelon knikte.

‘Jouw moeder werkte toch ook hele dagen in de bakkerij. Jij weet vast niet beter.’

‘Dat is anders. Dat kunt u toch niet vergelijken met een baan-tje bij een notaris,’ stooft Madelon op. Haar moeder had dag en nacht in de winkel gewerkt. Ze had geen andere keuze. De winkel moest hoe dan ook blijven draaien en zes dagen per week open zijn. Ze stond op. ‘Ik ga naar Marcella. Morgen ben ik weer thuis. Tot ziens, mevrouw Awater.’ Zonder een reactie af te wachten liep ze door naar haar kamer, pakte de week-endtas en stooft de trap af naar beneden. Haar auto stond in het straatje dat achter het winkelcentrum gelegen was en waarop hun poort uitkwam. Even later was ze op weg naar de wijk waar Marcella woonde.

‘Het is een vreselijk mens, Cella, stel je voor zeg; ze durft haar werk te vergelijken met dat van mijn moeder! Het idee alleen al!’ barstte Madelon los zodra ze boven stond in het flatje dat haar vriendin bewoonde. Ze liet haar tas in de hal op de grond vallen en liep door naar de woonkamer.

‘En jou kennende ging je er meteen vandoor,’ gokte Marcella, die achter haar aan liep.

‘Wat dacht jij dan! Ik ga echt niet zitten luisteren hoe dat mens zichzelf ophemelt. Ze was nota bene een vriendin van mijn moeder. Kun je je dat voorstellen?’ Ze liet zich op de bank vallen, om direct weer op te staan en onrustig door de woonkamer heen en weer te lopen.

Marcella nam plaats op de bank en wachtte kalm af tot Madelon was uitgeraasd.

‘Als pa denkt dat ik me er zomaar bij neerleg dat hij een vriendin heeft, vergist hij zich toch lelijk. Dat doe ik echt niet! Als dat mens bij ons komt wonen, ga ik weg!’

‘Wie heb je daar precies mee?’ antwoordde Marcella nuchter. ‘Ik begrijp bovendien niet waarom jij er een probleem mee hebt dat je vader een vriendin heeft. Zeg nou zelf; het is toch een leuke man om te zien. En hij maakt bovendien het lekkerste gebak van de hele stad. Beter kun je het niet treffen. Als ik twintig jaar ouder was, wist ik het wel.’

‘Hè ja, begin jij ook nog een keer!’ viel Madelon uit. ‘Ik had van jou toch iets meer begrip verwacht.’

‘Kom op zeg, hoe oud ben je nou? Dertien of dertig? Je vader

hoeft toch niet de rest van zijn leven alleen te blijven alleen omdat jij vindt dat hij trouw moet blijven aan je moeder?’

‘Mijn moeder is dood!’ Madelon barstte opeens in snikken uit en verborg haar gezicht in haar handen.

Marcella ging naast haar zitten en sloeg haar armen om haar heen. Ze streekte troostend haar rug en pakte een doos tussens van de tafel, alsof ze geweten had dat ze die nodig zou hebben vanavond.

‘H-hij hou-houdt nog altijd va-van ma-mama, zegt hij zelf. Waarom begint hij dan iets met dat a-akelige me-he-hens?’ snikte Madelon.

‘Rustig nou maar.’ Ze stond op en kwam terug met een glaasje water. ‘Hier, drink eens wat. Je moeder is inderdaad dood, maar je vader niet. Hij wordt misschien wel tweeënnegentig, laten we het hopen. Moet hij dan nog dertig jaar alleen blijven?’

‘Waarom niet? Dat is toch normaal voor een weduwnaar.’ Madelon snoot haar neus en wreef haar wangen droog. ‘Daar is toch niets mis mee?’

‘Eenzoveel weduwnaren en weduwen vinden een nieuwe partner. Alleen is ook maar alleen. Hoe ziet die vrouw eruit?’

‘Klein, slank, bruin haar, maar ik wed dat ze dat verft. Ze lijkt niet eens op mama.’ Milly Haagveld was een stuk groter geweest dan Leida, steviger ook, met blond haar waar het grijs nog niet in overheerste. Haar eigen bijna zwarte haardos had Madelon van haar vader geërfd.

‘Nou en? Had je dan verwacht dat hij verliefd zou worden op het evenbeeld van je moeder?’

‘Verliefd? Ja, hij is inderdaad verliefd op die vrouw,’ gaf ze peinzend toe. Ze snoot haar neus en veegde de laatste tranen van haar wangen.

‘Dat hij verliefd is op een andere vrouw, wil toch niet zeggen dat hij je moeder vergeten is. Zij zal altijd een speciaal plekje in zijn hart innemen.’

‘Hang jij nou even de psycholoog uit,’ viel Madelon weer uit. ‘Hoe weet jij nou wat mijn vader voelt of denkt?’

Marcella schraapte haar keel. ‘Ervaring misschien.’ Ze was maatschappelijk werkster in het wijkcentrum van dit gedeel-

te van de stad en kreeg als zodanig met ontzettend veel mensen en hun diverse problemen te maken.

Madelon haalde haar schouders op in een berustend gebaar.

‘Ze is niet eens opdringerig of zo. En niet zo klef.’

‘Zie je wel. Geef haar een kans. Ik denk dat het voor je vader een stuk gezelliger is en ook beter dat hij weer een levensgezellin krijgt. Hij is geen mens om alleen te zijn.’

‘En ik dan? Hij is toch niet alleen? Ik woon daar toch ook? Waarom denk je dat ik mijn baan heb opgegeven? Het heeft me zelfs mijn relatie met Frans gekost.’

‘Dat laatste is niet waar. Frans was een lamzak, die had je vroeg of laat toch het gat van de deur gewezen,’ antwoordde Marcella laconiek. ‘En niemand heeft jou gedwongen om je baan op te geven.’

‘O nee? Hoe denk je dat de bakkerij er nu dan bij had gelegen? Wie had het werk van mama dan over moeten nemen? Cathy werkte toen ook al parttime, die kon met een kleintje van amper een jaar niet opeens meer gaan werken. Dan had er toch iemand bij moeten komen.’

‘Of je vader had de zaak verkocht.’

‘Nee, dat zou hij nooit doen,’ antwoordde Madelon stellig. ‘De zaak is hem heilig.’

‘Ooit zal hij moeten stoppen, gaat hij met pensioen. Misschien wel eerder dan je denkt nu hij verkering heeft met die vrouw.’ Geschokt keek Madelon haar vriendin aan, om vervolgens ferm haar hoofd te schudden. ‘Nee hoor, pa blijft echt nog wel een paar jaar werken. Die kan de bakkerij nog geen dag missen.’

José Vriens

Papieren noodzaak

Madelon en haar vader Jerom runnen samen met knecht Seb een bakkerij, die al jaren bekendstaat om kwaliteit en vakmanschap. Tot Jerom een vrouw ontmoet. Nu hij Leida heeft, wil hij met pensioen. De zaak heeft een vervanger nodig.

Sinds haar moeders overlijden werkt Madelon met veel plezier in de bakkerij, maar ze voelt er niet veel voor om dat de rest van haar leven te blijven doen. Toch voelt ze zich bijna gedwongen om de zaak over te nemen. Seb heeft namelijk geen ondernemerspapieren en haar vader heeft ineens haast om te stoppen. Maar hoe hard Jerom ook roept dat hij in Madelon en Seb het ideale duo ziet, zij gaat liever op zoek naar iets anders. Die andere oplossing is helaas niet zo makkelijk te vinden als Madelon zou willen.

José Vriens heeft zich de afgelopen jaren in de kijker gespeeld als auteur van familieromans. Haar boeken, waaronder *Bestemming bereikt*, *Volg je droom* en *Kasteel te koop*, worden door veel lezers verslonden.

ISBN 978 90 205 3040 7 / NUR 344

9 789020 530407

www.uitgeverijwestfriesland.nl